

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๑๙/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๐๑/๒๕๖๘

วันที่ ๒๖ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { นางสาวรัชกร วิไลสกุลยง ผู้ร้อง
นายวิทย์ รัตนกร ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นางสาวรัชกร วิไลสกุลยง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นางสาวรัชกร วิไลสกุลยง (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ตนได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่นายวิทย์ รัตนกร ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ผู้ถูกร้อง) ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยการให้สถาบันการเงินสามารถกำหนดสูตรวิธีการคำนวณยอดหนี้ ทั้งต้นเงิน ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าบริการและค่าใช้จ่ายอื่นที่สถาบันการเงินเรียกเก็บได้ตามปกติประเพณีทางธุรกิจของธนาคาร เป็นเหตุให้ธนาคารกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมาก ผู้ร้องมีหนังสือถึงธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายวิธีปฏิบัติงานของผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศกำหนดวิธีการคำนวณอัตราค่าบริการรายปีให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติได้” ต่อมาผู้ถูกร้องมีหนังสือ ที่ ผคต.(๐๖) ๑๐๔/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายวิธีกรคำนวณอัตราดอกเบี้ยรายปีให้สถาบัน

- ๒ -

การเงินถือปฏิบัติ แจ้งให้ผู้ร้องทราบ ว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศกำหนดวิธีการคำนวณ อัตราค่าบริการรายปี ซึ่งรวมถึงการคำนวณดอกเบี้ย ส่วนลดและค่าบริการ เพื่อเรียกเก็บดอกเบี้ย และค่าบริการจากลูกค้าอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบ ไม่ซ้ำซ้อน คำนึงถึงต้นทุน ที่เกิดขึ้นจริงจากการให้บริการ เป็นไปตามปกติประเพณีทางธุรกิจของธนาคาร ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้อง ยังไม่ได้แจ้งแสดงวิธีการและรายละเอียดในการคำนวณอัตราค่าบริการรายปีให้ผู้ร้องทราบ เป็นการละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้อง ทำให้ผู้ร้องและประชาชนไม่อาจรับทราบและไม่อาจเข้าถึงข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของผู้ถูกร้องได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ และผู้ถูกร้องซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ วรรคสาม ประกาศกำหนดให้สถาบันการเงินสามารถกำหนดเรื่องดังกล่าวได้เองตามปกติ ประเพณีทางธุรกิจของธนาคาร เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจสถาบันการเงิน ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อและค่าบริการได้ตามอำเภอใจ ส่งผลกระทบต่อผู้ร้องและประชาชน โดยรวมที่ต้องเดือดร้อนเสียหายจากการแบกรับภาระดอกเบี้ยสินเชื่อที่สูงสวนทางกับอัตราดอกเบี้ย ของผู้ฝากเงินที่ต่ำ อีกทั้งมิได้เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในการทำนิติกรรมหรือสัญญา ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๖๑

ผู้ร้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ผู้ถูกร้องนำส่งข้อมูลตามที่ร้องขอ และออกประกาศ กำหนดวิธีการคำนวณอัตราค่าบริการรายปี กำหนดวงเงินสินเชื่อ และกำหนดควบคุมนิติกรรมต่าง ๆ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ วรรคสาม มาตรา ๔๒ (๑) และมาตรา ๓๙ (๒) ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองกลาง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าเรื่องร้องเรียน อยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง เมื่อได้รับข้อเท็จจริงครบถ้วนแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจะได้นำมา ประกอบการพิจารณาจัดทำคำวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ ผู้ร้องสามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ได้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

- ๓ -

๑. มีคำสั่งให้การกระทำของผู้ถูกร้องตามหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ผคต. (๐๖) ๑๐๔/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายวิธีการคำนวณอัตราดอกเบี้ยรายปีให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ใช้บังคับไม่ได้ เนื่องจากเป็นการกระทำที่สร้างความเดือดร้อนเสียหาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๖๑

๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องประกาศกำหนดวิธีการคำนวณอัตราดอกเบี้ยรายปีที่อ้างอิงตามอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งในส่วนของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับสินเชื่อประเภทต่าง ๆ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ

๓. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารให้ผู้ร้องและประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลการกำหนดวิธีการคำนวณอัตราค่าบริการรายปีให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่ง

- ๔ -

ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจอรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณี อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่แจ้งแสดงวิธีการและรายละเอียดในการคำนวณอัตราค่าบริการรายปีให้สถาบันการเงิน ถือปฏิบัติให้ผู้ร้องทราบ ทำให้ผู้ร้องและประชาชนไม่อาจรับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ ในความครอบครองของผู้ถูกร้องได้ นอกจากนี้การกระทำของผู้ถูกร้องที่ประกาศกำหนดวิธีการคำนวณ อัตราดอกเบี้ยหรือค่าบริการรายปีให้สถาบันการเงินสามารถกำหนดได้เองตามปกติประเพณีทางธุรกิจ ของธนาคาร เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจสถาบันการเงินในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ และค่าบริการได้ตามอำเภอใจ เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องและประชาชน อีกทั้งมิได้ คำนึงถึงสิทธิของผู้บริโภคในการทำนิติกรรมหรือสัญญา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๖๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้อง ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสาร ประกอบปรากฏว่า กรณีดังกล่าวศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองกลางที่มีคำสั่ง ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา คดีถึงที่สุด เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๕ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๖ -

(คำสั่งที่ ๑๑๙/๒๕๖๘)

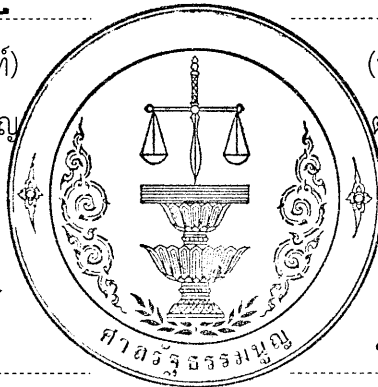
(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุพห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฏฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสรารัฐ ทรงศิริโล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ